

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Poggii Florentini Oratoris || Clarissimi, Ac Sedis Apo.||
Secretarii Opervm ||**

Poggio Bracciolini, Gian Francesco

Argentinae, 1513

VD16 ZV 12623

Gregorio Corario sedis apostolic[a]e protonotario/ excusatoria quorundam
a se scriptoru[m] in Venetos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14341

Poggius florentinus Aeneæ Siltio Cardinali Senen. S.D.P.

Cum audissem pater mi reuerendissime/te factum esse sanctę Romane eccle
się Cardinalem: gauisus sum sane maiorem imodum: prout amor in me tuus/ &
mea ergate obleruantia postulabat. Id vero maxime mihi fuit voluptati: cernere
eam dignitatem quę maxima est in te collocatam: quę nõ ambitu vel gratia/ sed
virtutis studijs quesita esse videret. Accedit ad consolatione meam & sumam ioy
cunditatem: quę vir eloquentissimus optimisq; artibus eruditus/ fructu eloquen
tię & doctrine sit (quod perraro accidit) consecutus. In quõ gloriari quodamo
do mihi merito videor pollemostri quõdam ordinis virum/ hoc est eloquentię str
dij & exaũtio pstantem/ eo in statu esse collocatũ: ut sũte doctrine amulos extol
lere/ & eis p̄sidio atq; ornamento esse possit. Magnũ profecto eloquẽtib; viris suffra
gium ex hac tua dignitate/ propositũ esse videt: cum sint habituri veluti certũ res
lugum in quo illorũ desideria coquiescant. Ego quidẽ primũ tua/ tum vero mea/
tum eloquentiũ omnĩũ causa gratulor & exulto: te tam in insigni loco positũ: non
secus ac si aliqua mihi prospera fortuna accessisset. Et illũ mihi diem illuxisse foelis
cem puto/ qđ declaratus es Cardinalis: cum palam factum sit/ locum esse probita
ti & doctrine/ & nõ semp neglectã facere virtutem. Qđ vero ad me attinet: magnũ
rebus meis existimo esse fructum. Scio em̄ te maiori animo/ ac p̄mptiori diligen
tia curaturũ quę ad me p̄tinent: qđ hi quorũ mens & volũtas remissior est in doctis
viris subleandis. Sentiant alij qđ velint: virum doctissimũ & ornatum virtutib;
necesse est doctos diligere ac bonos. Nõ mihi tamẽ tantũ arrego: ut profitear me
doctrina & virtute p̄ditum esse. Id dicam: dedisse me opam quoad facultas tulit
nõ in postremos esse rei iudicatus. Nolo ut plures solent/ cõmorari in tuis laudib;
aut meritis enumerãdis: ne videar (qđ vitũ procul abest a meis moribus) adu
latoris officũ assumpsisse. Hoc tũ p̄fitear: tantę dignitatis tibi gradũ tanq; turarum
virtutũ premiũ fuisse tributũ. Vale. Poggij tui memor. Florentię die. iij. Ianuarij.
Anno Christi Milleesimo quadringentesimo quinquagesimo septimo.

Gratulato
ria sup Car
dinalatu.

Poggius florentinus Aeneæ Cardinali Senen. S.D.P.

Cũ q̄rem alicqđ ep̄le argumentũ Pater & dñe mi reuerendissime nihil sane oc
curreret quod aut mea scribere/ aut tua scire maxime interesset. Et tũ cum scriber
re cupiã: recurrã ad illud qđ teipm credere arbitror: me penitus tuũ esse/ ubiq; satis
faciendi cupidũ: si qđ in re mea tibi cura/ studio/ opera/ diligentia opus esset. Quis
hac mea pollicitatio inanis esse videt: cum rure habitem: ubi nec mihi quidẽ vide
or satilacere posse/ nedũ alijs meã opam polliceri. Recessi iam dudũ cum familia
ab urbe/ declinandi morbi grã. Vbi suffultus libris inter hos rusticos aliquid mihi
sapere videor. Legens tamẽ sape mitigo solitudinẽ: quę hoc tempe videt esse sa
lutaris. Sed in legendo alle quor/ ut minime videar esse solus: sed in p̄stantissimorũ
vitorũ cœtu: quos vocibus melior fio/ & ab inani appetitu remotior. Verum qđ
in primis scribi oportuit postremũ erit: ago tibi grãs quãtas possum maximas pro
litteris/ quibus meę ep̄le tam elegant/ tam humaniter/ tam amice respondisti: atq;
adeo suauit & beniuole/ ut ne filio quidẽ parens aliquis tanta charitate ac benis
uolentia scribere potuisset. Hęc scripsi paucis/ tecum materĩã loquẽdi quereus: ne
forte mea taciturnitate antiqũ erga me beniuolentię obliuiscaris. Vale diu foẽ
lix. & me ut soles ama. Die tertiã Nouembris. Rure.

Poggius florentinus viro insigni Gregorio
corario sedis apostolicę p̄tonario S.D.P.

Optarem mi Gregori amantissime/ ut libellus quem de nobilitate cõposui/ an
teq; a me esset editus prior in manus tuas puenisset. Nam duo quę amicitissime ad
mones/ facile mutasse arbitrio tuo. Non em̄ sum adeo p̄tinax in opinione/ quin
plus cõcederem tuę auctoritati qđ meę sententię. Nam cum in scriptis meis/ quę le

uia & pusilla sunt/ac cōmendatiōe indigent: studeam grām & beniuolentiā qua
 rerem non fuisse adeo amens/ut cum ipse fauore egeam: uoluissem doctissimi oratorij
 mihiq; amicissimorum virorum in me animū prouocare: aut aliquid cōmittere quo
 mihi iure succensere possent: & si qua in re se laesos existimarent / cumulatā vicem
 redderent. Neq; p̄terea is sum/qui boni viri esse putem: per alterius obretractōem
 tibi non probant/ nulla detractandi aut calūniandi causa a me dicta sunt: sed ve
 ra ex sententia mea: quae meo iudicio (falli aut̄ possum) nullam merent̄ reprobati
 onem. Sed tanta est doctrina & prudētia tua/ tantus in me amor: ut plus tibi cre
 dam q̄ mihi ipsi. cum mihi plura sum sit honorē meum eque ac tuum tibi esse clari
 rissimū. Primū in verbo factionis/ qd̄ in malum trahi putas: inde non recte me cul
 pes. Ego em̄ in eius uerbi sensu Titum Liuiū legimus sum satis copiosus atq; opa
 lentum auctiorem latine linguae: qui si culpam in cūctis meret / facile patior erro
 rem meum cum tanto uero esse cōmunem. Ille em̄ in suis libris factionē tanq; sectam
 in ciuitatibus & diuisionē sententiarū in re p. scribit. Accidit em̄ in nostris etiā pluri
 bus Italicis ciuitatibus: ut aut sint in eis antiquitate/ aut sapius e nouo oriunt̄ diuisi
 ones: quas recte antiqui factiones appellarūt: honesto quidem uerbo/ sed quod dicit̄
 sententiā uoluntatū significaret. cum utriq; sententijs distictes / uoluntate tamen
 idem sequerent̄: scz suę rei p. utilitatem. Itaq; in primo tertie Decadis libro (ea est
 in manibus recentior) de Hānibale inquit. Litteras igitur ad p̄ncipes factionis
 barchinę p̄misit. In tertio aut̄: Confanus erat trebius nobilis inter suos: sed preme
 bat eum confanorū factio familie per grām Romanorū potentis. Et paulo post
 Hamilco factionis barchinę. Multiq; p̄terea in locis: quos longū est referre/ hęc
 uerbo uti: non in obprobriū aliqd̄ gentis/ sed ad ostendendas ciuitatū uarias sectas
 & domesticas diuisiones. Hoc idem & secta apud nos/ & hereses apud grecos de
 signant: quę uerba nōnulloꝝ usus deflexit a uero significatu. Si posuissem pro fa
 ctione uel heresi/ uel sectam: qd̄ recte & latine potuissem facere: aut si cōspirati
 onem: quā Cicero in bonā p̄tem scribit/ cōtradixisset quoq; ac me uerbis male utiq;
 dixisset. cum neq; heretici Veneti essent: neq; secta inter eos: aut aliqua cōspiratio
 uigeret: quas plurimi in peiorem p̄tem diducūt. Ego igitur cum scirem in Venet
 orum re pub. nullam manifestam neq; factionē/ neq; sectam: idem em̄ sentiuere
 om̄es: diuisio tñ sit populi/ & ea non parua a nobilitate: non factionē/ sed ueluti fa
 ctionem scripsi: non ad culpam aut ignominia cuitatis / sed ad ostendendū id qd̄
 neq; tu inficias ipsis nobilitatē esse a reliquo p̄p̄o seiūctam: eosq; dici nobiles / qui
 fungi possent muneribus ciuitatis. ceteros uero etiam si Socratem/ uel Platonem
 sapientia/ aut Aristidem uel Catonē uirtute suparent / ignobiles haberi. Quod tñ
 æquum aut uerū sit/ tuo iudicio relinquo. Nam q̄ factiosum male significatiōis uis
 eē: id ego assentior tibi. Sed nequaquā sequit̄ ex eo: ut factio propterea accipi de
 beat in malū sensum. Vinum quidem nullus sane mentis reprehendit/ ut uinum
 significatiōis male: at uinosum omnes. Idem de muliere/ & capite dicitur licet
 quorū denotatiua in deteriorem significatum uertunt. Q. aut̄ Noniū Marcellū &
 Pompeiū Festum in testes attulisti: scias me multo plurius facere Liuij auctoritatē
 q̄ illorū opinionē. Q. q̄ & Festus mecum sentit: qui antea honestū id uocabatū
 fuisse dicit. Et q̄ Salsatij in Catiline bello refert Marcellus scriptū esse: neq; q̄ in eo
 libro qd̄ in eo codice esset reperient. Verum tñ satis est mihi/ quocq; illi seruari ap̄
 se dicant: me nō ueterē & castam illā (ut aut̄) q̄ iam obsoleuit / sed Titū Liuij
 doctrinā fuisse secutū. At uo secundū/ qd̄ quidem grauius est: in quo scripsi non
 los qui ob aliqd̄ eorū insigne facinus in rem p. admissum: etiā si scelere aliquo pro
 fuerūt / nobilitū numero adscriptos adscisci ad munia ciuitatis. Secus est atq; a me
 scitabatur: idq; falsum esse pot̄ ut scribis/ sed nullo pacto calūniosum. Non em̄ quicq;

Excusat se
ipsum.

Factio

Titus Liui.

Cōspiratio

Excusat er
rorem.

calumniandi contra amplissimā atq; ornatissimā ciuitatē a me dictum cogitatūre
fuit. Sed quia quę a pluribus olim intellexeram/vera esse existimaui. Requirere for-
san testimonia aut eorū qui id protulerūt: aut eorum qui scelere profuisse dicant.
At ego illos non teneo memoria: si quę etiam noīa occurrerent/ūi honoris grā mi-
nime a me nominarent: potiusq; plane confiterer me errasse/ q̄; gnominiā ali-
cuius cōiungerem cum mea defensione. Sed attende quęso/ quomō ea verba pos-
nam: & remittes paulū de iudicandi seueritate. Non dixi: ob insignē scelus/ sed faci-
mus: non qui scelere profuerit/ sed etiam si profuerit: non id factum omnino fuisse
se/ sed potius fieri posse demonstrē. Ita nulla in re leditur existimatio nobilitatis ve-
strę: cum etiam multa fieri a sapientibus possint/ a quib; illos videmus abstinere.
Non ego Reges & Principes plurimos esse a vobis ciuitate donatos: sicuti & illi
nescio qui/ memoria em̄ exciderūt: primū Herculem/ deinde magnū Alexandrum
ciuitate donarūt. Sed non cōcedam illos a vobis nobiles esse factos: quippe cum
plures eorum se affirmarent vestrīs ciuib; nobiliores. De illis meus est sermo/
quos (ut verbo vestro utar) gentiles homines facere pdicatis: quorū in numero
neq; Reges/ neq; Principes quos cōmemoras se esse fatebunt. At vero paulo am-
plius progredieris q̄; ratio postulet scriptorū meorum. Dicis sceleratos hoīes a vo-
bis solere puniri. Id ego quoq; assentior: sed tamē eos qui in vestram/ non in alteri-
us priciem machinant. Sed hoc quid ad rem nostram cōfert. Nullus tibi cōcelles-
rit: qui scelus/ aliquid atq; cōmisit/ dici debeat sceleratus: neq; qui aliquādo in-
iuste egit/ iniustus. Potest quispiam scelere prodelle/ neq; plesti ut sceleratus: pōt
& sceleratus qui nunq; nobis profuerit pœna affici. Non audeo esse plures qui
olim nostram rem p. premio postmodū accepto/ scelere adiuerūt: ne cuius hono-
rem offendam. Romanos/ de quor; gestis liberior est loquēdi facultas/ scimus pre-
mij singularibus affecisse multos: qui etiam proditiōne patrię rem Romanā sub-
leuassent: neq; propterea Romanor; virtus obscurior euasit. Si vestra res pub. se-
cus agit/ summope salūm virorū virtus laudata est. Ego mi Gregori/ nihil sentī
quod crederem spectare vel ad paruulā offensionē tuę ciuitatis. De scelere nihil
mendacij confinxit: existimans minime falsa quę audieram fuisse. quod si factum
numq; fuit: neq; id ego affirmo. parum id asserti preiudicij. Exemplū q̄; aliqd̄ requi-
rit: etiam si qua suppeditarēt: tamē mallem erratū fateri causęq; succumbere: q̄;
notā aliquā inurere cuiusq; mortui/ aut viuentis fame. Cupio vigilas meas quas
cōmendationis grā suscepi/ esse omnibus gratas: neq; veri in obprobriū aut odiū
alicuius. Itaq; quę tibi vident emēdatione digna/ corrige arbitrari tuo. neq; em̄ in
hoc ulla mea utilitas/ ulla salus/ ulla honoris cōtentio continet. Quę scripsi/ sunt
edicta ad utilitatem cōmunem: & non ad aliquorū offensionem. Tibi vero grās
permagnas ago pro tuo singulari in me beniuolentia: nam te video fauere hono-
rī meo: neq; velle a me cōmitti qd̄ posset vel reprehensione/ vel maliuolentia dignū
videri. Sed inter cętera tua scribēdi modestia atq; humanitas fuit mihi gratissima:
ut plane epistola tua tuę virtuti & firmissimis moribus conuenire videat. Vale.
& me ut facis ama. Florentię die octauo Aprilis. 1440.

Poggius florentinus Iacobo Foscaro. S.D.P.

Ciriacus noster Anconitanus Venetias venturus/ rogauit ut ad te aliquid scri-
berem: nullō em̄ modo sine meis litteris profecturū se dixit. Ego (quous nihil sit qd̄
ad p̄sens scribēdū videat) tamē ut satisfaciā tum Ciriaco/ tum megin te beniuo-
lentę: idipm̄ nihil esse qd̄ occurreret scribēdū duxi. Silui mi Iacobe tecuz diutius q̄;
serat mea cōsuetudo. id accidit nō obliuione tui: sed tum occupationib; tum incu-
tia qua dā & tedio scribēdi. Sunt etiam senes/ q̄; lem tam me esse profiteor/ in rebo-
agēdis tar dūsculi. Gratis insuper casus quo te fortuna pculit: fratris scz amantil-
lunū obitus/ me cōtinuit a scribēdo: ne vel consolando recrudesceret obductum

Excusat ali-
ud.

Silentū ex-
culat